

Fizjoterapia w medycynie sportowej

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2025/2026
Wydział	Wydział Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Fizjoterapia
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	Praktyczny
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Moduł C - Podstawy fizjoterapii przedmiot z oferty własnej
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Zakład Podstaw Fizjoterapii Wydział Lekarsko-Stomatologiczny WUM ul. Księcia Trojdena 2c Tel. 22 57 20 920 e-mail: zpf@wum.edu.pl http://csr.wum.edu.pl/pl/zaklad-rehabilitacji

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. n. med. i n. o zdr. Anna Hadamus
Koordynator przedmiotu	dr n. o zdr. Andrzej Kępczyński, andrzej.kepczynski@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n. o zdr. Andrzej Kępczyński, andrzej.kepczynski@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr n. o zdr. Andrzej Kępczyński, andrzej.kepczynski@wum.edu.pl dr n. biol. Zbigniew Wroński, zbigniew.wronski@wum.edu.pl

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	IV rok, VI semestr	Liczba punktów ECTS	2
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		7	0,2
seminarium (S)		8	0,3
ćwiczenia (C)		15	0,7
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0,8

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Wyjaśnienie podstaw teoretycznych i uzasadnienie zastosowania poszczególnych metod kinezyterapeutycznych.
C2	Stosowanie wiedzy z zakresu nauk medycznych, a w szczególności: anatomii, fizjologii, patologii do diagnostyki i wybory odpowiedniej metody terapeutycznej.

C3	Dobieranie właściwych technik badania w poszczególnych metodach, znajomość czerwonych i żółtych flag w procesie diagnostyczno-terapeutycznym, interpretowanie uzyskanych wyników badań.
C4	Przedstawienie wskazań i przeciwwskazań do wykonywania terapii daną metodą.
C5	Przeprowadzenie procesu terapeutycznego zgodnie z wymogami danej metody.
C6	Ocena wyników terapii i modyfikacja programu leczenia.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
C.W.2	mechanizmy zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem;
C.W.3	mechanizmy oddziaływania oraz możliwe skutki uboczne środków i zabiegów z zakresu fizjoterapii;
C.W.4	metody oceny zaburzeń strukturalnych i funkcjonalnych wywołanych chorobą lub urazem, narzędzia diagnostyczne i metody oceny stanu pacjenta dla potrzeb fizjoterapii, metody oceny budowy i funkcji ciała pacjenta oraz jego aktywności w różnych stanach chorobowych;
C.W.5	zasady doboru środków, form i metod terapeutycznych w zależności od rodzaju dysfunkcji, stanu i wieku pacjenta;
C.W.6	teoretyczne i metodyczne podstawy procesu uczenia się i nauczania czynności ruchowych;
C.W.7	teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii;
C.W.8	wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń stosowanych w kinezyterapii, terapii manualnej i masażu oraz specjalnych metod fizjoterapii;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W.O.7	zalecenia do stosowania fizjoterapii w określonych stanach chorobowych;
W.O.9	specjalistyczne zagadnienia z zakresu teorii, metodyki i praktyki fizjoterapii;
W.O.10	zagadnienia z zakresu diagnostyki funkcjonalnej na potrzeby fizjoterapii, planowania postępowania fizjoterapeutycznego oraz kontrolowania jego efektów – w stopniu zaawansowanym;

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U.O.1	wykonywać zabiegi z zakresu fizykoterapii, kinezyterapii, masażu i terapii manualnej oraz specjalnych metod fizjoterapii;
U.O.2	interpretować wyniki badań czynnościowych oraz przeprowadzać testy funkcjonalne niezbędne do doboru środków fizjoterapii i interpretować ich wyniki;
U.O.4	kontrolować efekty postępowania fizjoterapeutycznego;
U.O.9	planować własną aktywność edukacyjną i stale dokształcać się w celu aktualizacji wiedzy;

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

KS.O.1	nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
KS.O.2	wykonywania zawodu, będąc świadomym roli, jaką fizjoterapeuta pełni na rzecz społeczeństwa, w tym społeczności lokalnej;
KS.O.3	prezentowania postawy promującej zdrowy styl życia, propagowania i aktywnego kreowania zdrowego stylu życia i promocji zdrowia w trakcie działań związanych z wykonywaniem zawodu i określania poziomu sprawności niezbędnego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty;
KS.O.4	przestrzegania praw pacjenta i zasad etyki zawodowej;
KS.O.6	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
KS.O.7	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady <i>Wykłady oraz ich zaliczenia mają charakter obowiązkowy i mogą być realizowane w formie tradycyjnej i/lub synchronicznie z wykorzystaniem aplikacji MS Teams</i>	Wykłady będą obejmować zagadnienia: <i>Formy i metody terapii w określonych okresach leczenia zachowawczego i pooperacyjnego w wybranych dyscyplinach sportowych</i> <i>Wybrane metody kinezyterapii i terapii manualnej w medycynie sportowej</i>	C.W.2 C.W.3 C.W.4 C.W.5 C.W.6 C.W.7 C.W.8

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

		W.O.7 W.O.9 W.O.10
Seminaria <i>Seminaria oraz ich zaliczenia mają charakter obowiązkowy i mogą być realizowane w formie tradycyjnej i/lub synchronicznie z wykorzystaniem aplikacji MS Teams</i>	Seminaria będą obejmować zagadnienia: <i>Protokoły usprawniania pacjentów po wybranych urazach układu ruchu</i> <i>Testy RTS (ang. Return to sport)</i> <i>Wybrane metody uzupełniające w fizjoterapii sportowej.</i>	C.W.2 C.W.3 C.W.4 C.W.5 C.W.6 C.W.7 C.W.8 W.O.7 W.O.9 W.O.10 U.O.1 U.O.2 U.O.4 U.O.9

7. LITERATURA

Obowiązkowa:

1. Back up K.: Testy kliniczne w badaniu kości, stawów, mięśni. PZWL 2007.
2. Donatelli R: Rehabilitacja w sporcie, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011.
3. Dziak A, Tayara S: Urazy i uszkodzenia w sporcie, Wydawnictwo Kasper, Kraków 2000
4. Gaździk T.: Ortopedia i traumatologia. (1, 2), PZWL 2010.
5. Kwolek A.: Rehabilitacja Medyczna. tom I i II, wyd. 2., Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2011, 2013.
6. Maxey L., Magnusson J., Pooperacyjna rehabilitacja pacjentów ortopedycznych, DB Publishing, 2018.
7. McMahon P. J.: Medycyna sportowa, PZWL, Warszawa 2009.
8. Milanowska K., Dega W.: Rehabilitacja Medyczna. Warszawa PZWL, wyd. 4., 2003.
9. Mumenthaler M, Schliack H. (red.): Uszkodzenia nerwów obwodowych, PZWL, Warszawa, 1998.
10. Skolimowski T., badania czynnościowe narządu ruchu w fizjoterapii, AWF Wrocław 2009
11. Szprynger J., Sozańska G.: Neuromobilizacje, Kined, Warszawa, 2013

Literatura uzupełniająca:

12. Evjenth O., Gloeck C.; Lokalizacja objawów w obrębie kręgosłupa i kończyn. Wydawnictwo Rolewski 2002.
13. Lephart SM . Fu FH. (Ed's): Proprioception and Neuromuscular Control in Joint Stability, Human Kinetics, Illinois 2000
14. Mulligan RB. Terapia Manualna. Zdrowie dla Wszystkich, Kraków 2003
15. Olszewski J.: Fizjoterapia w wybranych dziedzinach medycyny. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2011.
16. Richter P, Hebgen E. Punkty spustowe i łańcuchy mięśniowo- powięziowe w osteopatii i terapii manualnej wyd. Galaktyka, Łódź 2010
17. Petty N.J.: Badanie i ocean narządu ruchu. Elsevier Urnab & Partner 2010.
18. Schultz RL: Nieskończona sieć. Anatomia powięzi w działaniu, Virgo, Wydanie I, Warszawa

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
C.W.2 C.W.3 C.W.4 C.W.5 C.W.6	Zaliczenie teoretyczne, możliwe również w formie elektronicznej;	1.Uczestnictwo we wszystkich ćwiczeniach i wykładach 2. Uzyskanie oceny pozytywnej

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

C.W.7 C.W.8 W.O.7 W.O.9 W.O.10		z zaliczeń – min. 60% punktów - ocena 3 (dst) – 60-68% prawidłowych odpowiedzi - ocena 3,5 (ddb) 69-75% prawidłowych odpowiedzi - ocena 4,0 (db) – 76-82% prawidłowych odpowiedzi - ocena 4,5 (pdb) 83-90% prawidłowych odpowiedzi - ocena 5,0 (bdb) powyżej 91% prawidłowych odpowiedzi
C.W.2 C.W.3 C.W.4 C.W.5 C.W.6 C.W.7 C.W.8 W.O.7 W.O.9 W.O.10 U.O.1 U.O.2 U.O.4 U.O.9	Zaliczenie praktyczne	1. Uczestnictwo we wszystkich ćwiczeniach i wykładach 2. Uzyskanie oceny pozytywnej z zaliczeń – min. 70% punktów

9. INFORMACJE DODATKOWE (informacje istotne z punktu widzenia nauczyciele niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

REGULAMIN ZAJĘĆ

Podczas pierwszych zajęć w roku akademickim każdy Student/-ka ma obowiązek:

- zapoznania się z regulaminem odbywania zajęć z przedmiotu – Fizjoterapia w medycynie sportowej,
- zapoznania się z sylabusem z przedmiotu – Fizjoterapia w medycynie sportowej
- zapoznać się z literaturą obowiązkową i uzupełniającą,
- zapoznać się z przepisami BHP obowiązującymi w czasie pandemii.

Procesem dydaktycznym kieruje nauczyciel akademicki, w związku z czym, student powinien:

- podporządkować się poleceniom prowadzącego i przestrzegać wspólnie podjętych ustaleń,
- zwracać się do niego w razie napotkanych w toku zajęć trudności i wszelkich wątpliwości

Student zobowiązany jest do:

- punktualnego zgłaszania się na zajęcia;
- pozostawienia okrycia wierzchniego w szatni oraz zmiany obuwia;
- posiadania identyfikatora;
- posiadania stroju sportowego na zmianę (biała koszulka, krótkie spodenki, skarpetki) – strój powinien być schludny i czysty;
- posiadania ustalonych pomocy dydaktycznych;
- zachowania porządku na swoim stanowisku pracy w czasie ćwiczeń i po ich zakończeniu;
- poszanowania sprzętu: pomocy dydaktycznych, środków technicznych znajdujących się w pracowni (o ewentualnym uszkodzeniu lub zniszczeniu sprzętu należy poinformować prowadzącego);
- zachowania czystości osobistej: posiadania krótkich paznokci; spięcia długich włosów;
- uczestnictwa we wszystkich zajęciach oraz przygotowywania się do ćwiczeń wg zaleceń wykładowcy:

- nieobecność nieusprawiedliwioną można odrobić wyłącznie przez uczestnictwo w innych zajęciach z danego przedmiotu;
- nieobecność usprawiedliwioną trzeba odrobić w formie odpowiedzi ustnej z zadanego przez prowadzącego zagadnienia;
- czas na zgłoszenie się do prowadzącego i odrobienie nieobecności – 2 tygodnie
- odrobienie zajęć z inną grupą możliwe po ustaleniu mailowo z prowadzącym
- zapoznania się oraz przyswojenia wiadomości potrzebnych do odbycia kolejnych ćwiczeń, po podaniu tematu przez prowadzącego;
- samodzielnego przyswajania wiedzy podstawowej jak i dodatkowej z danej dziedziny;
- wzajemnego użyczenia własnego ciała w ramach zajęć praktycznych (konieczność wzajemnej pracy studentów z wykorzystaniem własnego ciała podczas zajęć praktycznych jest ujęta w oficjalnym opisie kierunku Fizjoterapia).

Student ma prawo do:

- nieobecności na zajęciach podczas choroby i za okazaniem zwolnienia lekarskiego (każda nieobecność będzie rozpatrywana indywidualnie) i może wymagać wg ustaleń z osobą prowadzącą formy odpracowania w postaci dodatkowej prezentacji z zagadnień objętych tematyką przedmiotu;
- w przypadkach uzasadnionych, otrzymania niezbędnych środków ochrony osobistej.

Osoba prowadząca zajęcia ma obowiązek:

- egzekwowania od studentów posiadanej wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych wymaganych na danych zajęciach z przedmiotu Fizjoterapia w medycynie sportowej;
- niedopuszczenia Studenta/-ki, łamiących Regulamin, do odbywania zajęć w sali dydaktycznej
- przekazania wiedzy z obowiązującego zakresu umieszczonego w sylabusie przedmiotowym,
- wykorzystywania potrzebnych pomocy dydaktycznych podczas zajęć,
- respektowania procedur dydaktycznych zawartych w sylabusie przedmiotowym.

Osoba prowadząca zajęcia ma prawo do:

- niedopuszczenia do odbywania zajęć Studenta/-ki, który/-a jest do nich nieprzygotowany/-a – nie posiada dostatecznej wiedzy do ich odbycia, nie zaliczył wejściówki lub nie posiada odpowiedniego stroju.

Zaliczenia:

- Do każdego zaliczenia można przystąpić 2 razy.
- Nieobecność nieusprawiedliwiona traktowana jest jako niezaliczenie kolokwium w danym terminie.

Wejściówki:

- Wejściówka może zostać przeprowadzona przed rozpoczęciem zajęć. Zaliczenie każdej wejściówki na min. 50% dopuszcza do zaliczenia końcowego przedmiotu.
- Jeśli student nie zaliczył wejściówki, prowadzący ma prawo nie wpuścić studenta na zajęcia. Jest to traktowane jako nieobecność nieusprawiedliwiona i wymaga odrobienia zajęć z inną grupą lub w innym ustalonym z prowadzącym terminie.

Kryteria zaliczenia przedmiotu

Pełne wypełnienie kryteriów zaliczeniowych tj:

- praca własna/samodzielna Studenta/-ki weryfikowana podczas interaktywnych ćwiczeń
- 100% obecność na zajęciach (w tym nieobecności odrobione wg zaleceń prowadzącego)
- uzyskanie min 70% pkt. z zaliczenia.

Dyżury/konsultacje prowadzących zajęcia z przedmiotu Fizjoterapia w medycynie sportowej realizowane są w trybie zdalnym lub tradycyjnie według grafiku umieszczonego w Zakładzie Rehabilitacji.

Koło naukowe: SKN Fizjoterapii
<http://sknfizjoterapii.wum.edu.pl/>

Dojazd na zajęcia:
ul: Ks. Trojdena 2C, Centrum Sportowo-Rehabilitacyjne WUM

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów

(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich